Behoort bij besluit van de raad van de
gemeente Moerdijk d.d. 4/7/2024

mij bekend,
de raadsgriffier,

1e Bestuurs-rapportage

2024

MOERDIJK

Inhoud

Inleiding 2
Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Stand van zaken grootste budgetten 6
Programma 1 Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk 8
1. Rioleringszorg (incl. rioolheffing) 8
2. Afval (incl. afvalstoffenheffing) 8
Programma 2 Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk 9
3. Groenbeheer 9
4. Wegbeheer 9
5. Buitensportaccommodaties 9
6. Zwembaden 10
7. Leges omgevingsvergunning 10
Programma 3 Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk 11
8. Grondexploitaties 11
Programma 4 Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben 12
9. Sociaal domein (Jeugd) 12
10. Sociaal domein (Wmo) 13
11. Participatiewet 13
12. Nieuwkomers 14
Programma 5 Partnerschap in een veranderende samenleving 15
13. Uitkeringen Rijk 15
14. OZB opbrengsten 15
15. Personeelsbudget 16
16. Gemeenschappelijke regelingen 16
Hoofdstuk 2 Overige budgetten en investeringskredieten 17
Exploitatiebudgetten 18
Investeringskredieten 19
Hoofdstuk 3 Eerder genomen (college) besluiten 20

Inleiding

Voor u ligt de 1e bestuursrapportage 2024. Conform de Financiële verordening informeert het college de gemeenteraad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting.

In deze 1e bestuursrapportage wordt op hoofdlijnen gerapporteerd over de financiële afwijkingen op basis van ontwikkelingen in de eerste maanden van 2024. In lijn met voorgaande jaren wordt de 1e bestuursrapportage in een beknoptere vorm opgesteld dan de 2e bestuursrapportage. Daarmee biedt deze rapportage op hoofdlijnen het benodigde inzicht om invulling te geven aan de controlerende en budgetterende rol van de gemeenteraad.

De financiële effecten uit deze bestuursrapportage zijn verwerkt in een raadsvoorstel, waarbij de benodigde budgetaanpassingen ter vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

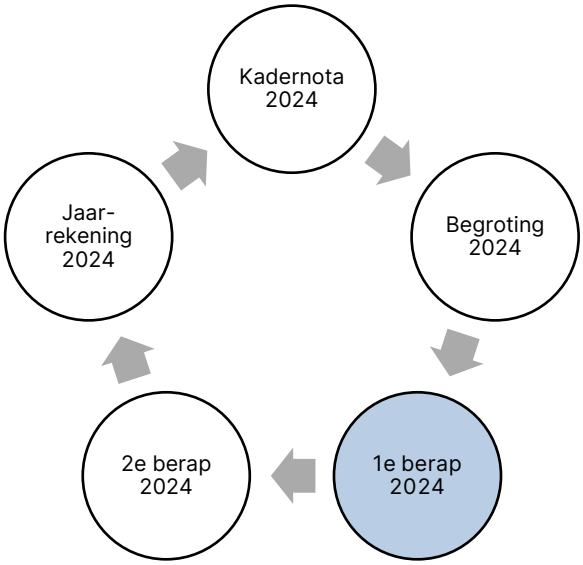

Figuur 1 P&C cyclus 2024

In deze 1e bestuursrapportage 2024 wordt inzicht gegeven in:

Hoofdstuk 1
Grootste budgetten

Stand van zaken binnen de grootste budgetten van de gemeente, inclusief eventuele verwachte financiële afwijkingen.

Hoofdstuk 2
Overige budgetten

Verwachte (grote) financiële afwijkingen binnen andere budgetten en investeringskredieten.

Hoofdstuk 3
Eerdere besluiten

Eerder genomen (college)besluiten waarvan is aangegeven dat de financiële effecten in de 1e bestuursrapportage zouden worden verwerkt.

Samenvatting

De 1e bestuursrapportage 2024 samengevat

In deze 1e bestuursrapportage 2024 wordt inzicht gegeven in:

Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 3
Grootste budgetten	Overige budgetten en (investerings)kredieten	Eerdere besluiten

Diverse ontwikkelingen die in de betreffende hoofdstukken zijn toegelicht hebben een financieel effect. Hierdoor is bijstelling nodig in diverse exploitatiebudgetten en (investerings)kredieten. Hieronder worden de belangrijkste inzichten samengevat.

Exploitatiebudgetten

De benodigde wijzigingen in de exploitatiebudgetten worden hieronder samengevat.

Totaal		1.592
Grondexploitaties (H1)	-563	
Gemeentefonds (H1)	-229	
Uitvoering klimaatakkoord (H2)	-211	
Overig		32
Fysieke veiligheid (H2)		80
Verkeersmaatregelen (H2+H3)		125
Personeel (H1)		140
Jeugd (H1)		2.218

Figuur 2 Wijzigingen met effect op het resultaat 2024

De diverse ontwikkelingen hebben voor 2024 per saldo een nadelig effect van ca. € 1,6 miljoen. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ca. € 150 miljoen) is dat geen significante afwijking (ca. 1%).

- Het nadelige effect is voornamelijk het gevolg van kostenstijgingen binnen de jeugdzorg (€ 2,2 miljoen N). Deze kostenstijgingen betreffen voor ruim € 1,5 miljoen de doorwerking van kostenstijgingen die zich in 2023 hebben voorgedaan en waarover in de jaarrekening 2023 wordt gerapporteerd. Aanvullend daarop worden in 2024 hogere kosten verwacht door de invoering van een landelijk tarief voor de gecertificeerde instellingen (GI), het invulling geven aan de landelijke opdracht voor de afbouw van JeugdzorgPlus (gesloten behandeling) en de tariefindexering m.b.t. de inzet van jeugdprofessionals (Spring).

- Voordelige effecten worden verwacht m.b.t. de grondexploitaties waar voornamelijk een voordeel ontstaat doordat we als gemeente op basis van de huidige inzichten geen vennootschapsbelasting hoeven af te dragen (€ 0,6 miljoen V), de uitkering uit het gemeentefonds die op basis van bijstellingen vanuit het Rijk per saldo hoger uitvalt (€ 0,2 miljoen V) en personeelskosten gedekt kunnen worden uit de specifieke uitkering die we vanuit het Rijk ontvangen t.b.v. de uitvoering van klimaat- en energiebeleid (€ 0,2 miljoen V).

In de tabel hierboven is per onderwerp aangegeven in welk hoofdstuk een nadere toelichting is te vinden.

(Investerings)kredieten

Daarnaast zijn bijstellingen nodig in enkele (investerings)kredieten. Doordat deze investeringskredieten op basis van de verwachte levensduur meerjarig afgeschreven worden, heeft dit niet direct een effect op het begrotingsresultaat 2024. Wel leidt dit in toekomstige jaren tot hogere kapitaallasten.

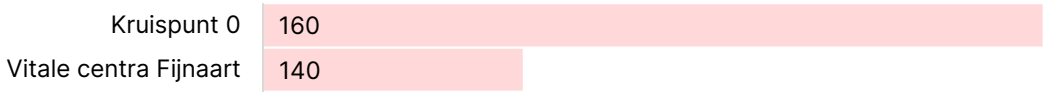

Figuur 3 Aanpassingen investeringskredieten

- Kruispunt 0
  Er bestaat de mogelijkheid om de ombouw van 'Kruispunt 0', zodanig dat de route door het dorp Moerdijk een minder logische wordt, te betrekken bij de werkzaamheden die het Havenbedrijf hiervoor gaat uitvoeren in het kader van LPM. Voorgesteld wordt om hier een krediet van € 160.000 voor beschikbaar te stellen. Op basis van een afschrijvingstermijn van 25 jaar resulteert dit vanaf 2025 in ca. € 10.000 aan kapitaallasten.

- Vitale centra Fijnaart
  In 2023 zijn er ca. € 90.000 extra uitgaven geweest, waarover de gemeenteraad via de raadsinformatiebrief "Centrumplan Fijnaart" (d.d. 14-12-2022) en raadsinformatiebrief "Addendum Intentieovereenkomst Centrumplan Fijnaart" (d.d. 11-7-2023) is geïnformeerd. In 2024 worden nog ca. € 50.000 kosten verwacht vanwege onderzoeken naar onder andere Staatssteun, Didam, nadeelcompensatie en fiscaliteit. Deze kosten worden gemaakt om te komen tot een akkoord op hoofdlijnen waarover uw raad nog gevraagd wordt na de zomer een besluit te nemen. Bij het beschikbaar stellen van het daadwerkelijke investeringskrediet kunnen de kosten boekhoudkundig aan de juiste fase worden toegekend. De uit deze investering voortkomende kapitaallasten kunnen dan gedekt worden uit de hiervoor gereserveerde middelen in de stelpost nieuw beleid.

Wat betekent dit voor het verwachte resultaat 2024?

De ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage zijn toegelicht hebben voor 2024 per saldo een nadelig effect van ruim € 1,6 miljoen. Rekening houdend met de voorstellen t/m de raadsvergadering van 30 mei 2024 werd voor 2024 een resultaat verwacht van € 2,1 miljoen positief. Na verwerking van deze bestuursrapportage komt het verwachte begrotingsresultaat voor 2024 daarmee op € 0,5 positief. Bij de 2e bestuursrapportage 2024 wordt deze verwachting opnieuw geactualiseerd.

Figuur 4 Verwacht resultaat 2024

Hoofdstuk 1
Stand van zaken grootste budgetten

Toelichting grootste budgetten

De totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk bedraagt ca. € 150 miljoen. Hieronder zijn de begrote baten en lasten voor 2024 grafisch weergegeven. Een groot deel van de begrote baten en lasten hebben betrekking op diverse grote budgetten. Circa 89% van de totale baten en circa 73% van de totale lasten hebben betrekking op deze grote budgetten.

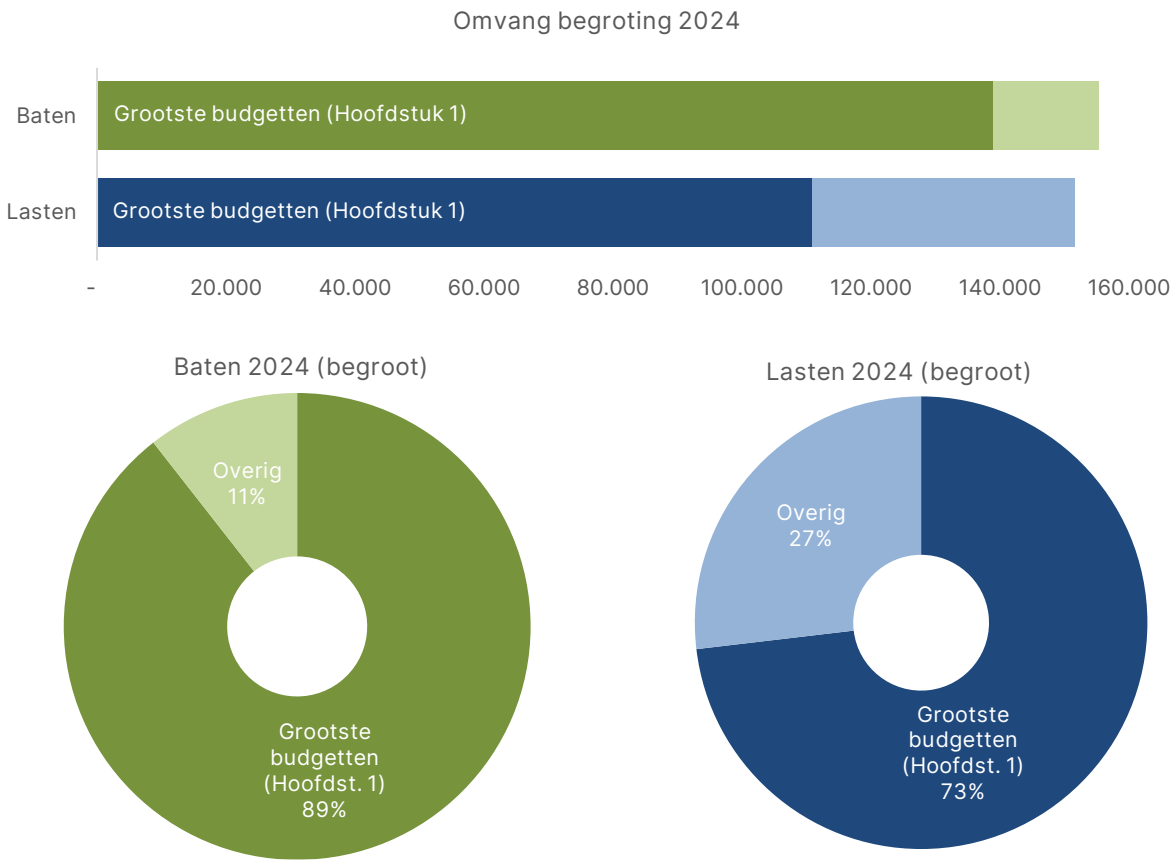

Figuur 5 Aandeel grootste budgetten in begrotingstotaal

Het zijn deze (qua financiële omvang) grootste budgetten die in dit hoofdstuk centraal staan. Hierbij wordt toegelicht welke ontwikkelingen er spelen en in hoeverre afwijkingen worden verwacht in de begrote uitgaven en inkomsten voor het jaar 2024.

Voor een beter inzicht is op de volgende pagina's per budget een tabel opgenomen waarbij:

- Aan de linkerzijde voor ieder budget is aangegeven binnen welk programma dit valt en hoeveel baten en lasten in 2024 zijn begroot voor dit budget;
- In sommige toelichtingen door middel van aangebrachte *koppelingen* is verwezen naar eventuele aanvullende informatie;
- Onderaan iedere tabel is aangegeven welk financieel effect dit heeft op het verwachte resultaat 2024.

Programma 1 Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

De ontwikkelingen binnen de grootste budgetten van dit programma worden hieronder toegelicht.

1. Rioleringszorg (incl. rioolheffing)		
Programma: 1 (x € 1.000) Begrote lasten € 5.055 — Begrote baten € 5.055 —	Toelichting: De opgave in de openbare ruimte is groot en we zien steeds meer partijen die hier bepalend zijn en of werken willen uitvoeren, denk ook aan nutsbedrijven (ook Enexis) en glasvezel. Dit vraagt om een flexibelere benadering van de planningen en dus van de benutting van de budgetten. Waar een herstructuringsproject als de Predikherestraat doorschuift in de tijd pakken we wel de kabels en (riool)leidingen in de vesting van Willemstad versneld aan. Via de 2e bestuursrapportage 2024 en raadsinformatiebrieven, wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden over relevante verschuivingen in de planning en eventuele financiële gevolgen.	
	Financieel effect 2024	€ 0

2. Afval (incl. afvalstoffenheffing)		
Programma: 1 (x € 1.000) Begrote lasten € 5.435 — Begrote baten € 5.435 —	Toelichting: De grootste ontwikkeling voor afval is de nieuwe cao die recentelijk is afgesloten. Daarnaast zijn er op het gebied van afval altijd ontwikkelingen in de markt die zich moeilijk laten voorspellen. In het kader van betere afvalscheiding verwachten we een daling in het aantal kilo's restafval. Wel zien we dat zuiverheid van grondstofstromen steeds belangrijker wordt. Op dit moment zien we veel afkeur op de PMD-stroom (plastic, metaal en drankverpakkingen). Dit betekent minder opbrengsten en meer kosten op het product restafval. Op dit moment is het nog te vroeg om hier een goed oordeel over te kunnen geven. Bij de 2e bestuursrapportage 2024 zullen wij de gemeenteraad hier nader over informeren.	
	Financieel effect 2024	€ 0

Programma 2 Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

De ontwikkelingen binnen de grootste budgetten van dit programma worden hieronder toegelicht.

3. Groenbeheer		
Programma: 2 (x € 1.000) Begrote lasten € 2.706 Begrote baten € 2	Toelichting: De inhoudelijke doelstellingen lopen op schema. Verder geldt dat het maaiseizoen vooral in de periode vanaf mei begint, waardoor er op dit moment nog weinig ontwikkelingen zijn te melden. Er worden op dit moment dan ook geen budgetafwijkingen verwacht.	
	Financieel effect 2024	€ 0

4. Wegbeheer		
Programma: 2 (x € 1.000) Begrote lasten € 4.289 Begrote baten € 110	Toelichting: Recente aanbestedingen laten een hogere prijsstijging zien dan op basis van indexatie aangenomen is. Hoewel dit op dit moment nog geen aanleiding vormt om de budgetten opwaarts bij te stellen, blijven we monitoren in hoeverre dit een structurele trend is. Daarnaast geldt dat onze externe partners (Enexis, Brabant Water e.d.) te maken hebben met een grote vervangings- en verzwaringsopgave. Binnen de mogelijkheden kijken we zo goed mogelijk hoe we met onze eigen planningen kunnen aansluiten op die opgaven van deze externe partners. Dit om te voorkomen dat wegen mogelijk binnen relatief korte tijd meerdere keren opengebroken moeten worden. Enkele grote projecten waarbij dit speelt zijn o.a. de Predikherenstraat, Vijverstraat, en dr Poelstraat in Standdaarbuiten. Zodra we meer inzicht krijgen over de gevolgen van de werkzaamheden door derden, het effect wat dit geeft voor onze projecten en mogelijke financiële gevolgen, wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd.	
	Financieel effect 2024	€ 0

5. Buitensportaccommodaties		
Programma: 2 (x € 1.000) Begrote lasten € 1.482 Begrote baten € 63	Toelichting: De inhoudelijke doelstellingen lopen op schema en er worden ten tijde van deze van het opstellen van deze 1e bestuursrapportage (mei 2024) geen budgetafwijkingen verwacht. Wel blijven we aandacht houden i.v.m. toenemende onkruiddruk van o.a. weegbree, wat om intensiever onderhoud vraagt om velden op voldoende niveau te houden. Over de eventuele financiële effecten daarvan wordt indien nodig in de 2e bestuursrapportage 2024 gerapporteerd.	
	Financieel effect 2024	€ 0

6. Zwembaden		
Programma: 2 (x € 1.000) Begrote lasten € 1.335 ▬ Begrote baten € 0	Toelichting: De raad heeft eind 2023 (raadsvergadering 14 december 2023) besloten om een perspectief van 25 jaar te geven aan de zwembaden in Fijnaart, Willemstad en Zevenbergen. Daartoe worden verduurzamings- en exploitatieplannen opgesteld, zodat inzichtelijk wordt op welke wijze en tegen welk kosten de baden verduurzaamd kunnen worden. Doelstelling is dat er een onderzoeksrapport komt voor de duurzaamheidsopties en exploitatie van de zwembaden voor de komende 25 jaar. Hiervoor is het bureau Synarchis ingehuurd (loopt via subsidieregeling ingesteld door de overheid). Het onderzoeksrapport waaruit een advies zal volgen is gereed voor de zomer 2024. Voor zwembad de Niervaert is een externe adviseur aangetrokken die de volledige nieuwbouw gaat begeleiden.	
	Financieel effect 2024	€ 0

7. Leges omgevingsvergunning		
Programma: 2 (x € 1.000) Begrote lasten € 0 Begrote baten € 1.800 ▬	Toelichting: In de eerste vier maanden loopt het aantal genomen besluiten en het bedrag aan opgelegde leges in lijn met de verwachting uit de begroting. Er is dan ook geen aanleiding om een aanpassing te doen aan de geraamde opbrengst voor 2024. Zoals eerder gemeld is het nog moeilijk in te schatten wat de financiële effecten zijn van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zoals in de begroting 2024 (raadsvergadering 9 november 2023) hierover is toegelicht heeft *"de inwerkingtreding van de omgevingswet structurele financiële gevolgen voor gemeentelijke taken voor ruimtelijke ordening, milieu en toezicht. Omdat dit nieuwe taken betreffen, kunnen we nog niet terugvallen op cijfers voor wat betreft kosten, tijd en inzet op personeel. Dit zal de komende jaren duidelijk moeten worden."*	
	Financieel effect 2024	€ 0

Programma 3 Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

De ontwikkelingen binnen de grootste budgetten van dit programma worden hieronder toegelicht.

8. Grondexploitaties

Programma:
3

(x € 1.000)
Begrote lasten
€ 12.815

Begrote baten
€ 14.706

Toelichting:
In deze 1e bestuursrapportage worden de meerjarige gevolgen van de (in de jaarrekening 2023) geactualiseerde grondexploitaties verwerkt.

Dit geeft onderstaand beeld.

Resultaat (x € 1.000) (-/- = negatief)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Actualisatie grondexploitaties	€ 514	€ 255	€ 92	€ 0

De voordelige effecten worden voornamelijk veroorzaakt door herberekening van de winstnemingen en het schrappen van de daarmee verband houdende reservering voor de vennootschapsbelasting.

Uit de meest recente door onze belastingadviseur BDO uitgevoerde QuickScan blijkt dat er in de afgelopen jaren geen sprake is van een belastingplicht voor de Vpb. Verder lijkt op basis van de voorlopige toekomstverwachting (wat betreft het vaststellen en afsluiten van grondexploitaties) ook in de aankomende jaren weinig tot geen risico te ontstaan op dit gebied. Dit houdt in dat er voorlopig vanuit kan worden gegaan dat de Gemeente Moerdijk geen vennootschapsbelasting hoeft af te dragen. Dit kan echter snel veranderen mochten er significante onverwachte mutaties ontstaan in de grondexploitatieportefeuille. Bij het vaststellen van nieuwe grondexploitaties wordt daarom het eventuele effect op de QuickScan in beeld gebracht en waar nodig meegenomen in de besluitvorming.

Voor een uitgebreide uiteenzetting van het resultaat van de grondexploitaties wordt verwezen naar de meest recente paragraaf grondbeleid in het jaarverslag 2023 (raadsvergadering 27 juni 2024).

Tot slot wordt opgemerkt dat de actualisatie van de grondexploitaties ook invloed heeft op de rente die aan de grondexploitaties wordt toegerekend. Op basis van de boekwaarden van de grondexploitaties in een betreffend jaar worden rentelasten toegerekend aan de grondexploitaties. Bovenstaande actualisatie resulteert in onderstaande effecten wat betreft deze rente toerekening.

Rente toerekening (x € 1.000) (-/- = negatief)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Actualisatie rentetoerekening	€ 49	€ -139	€ -110	€ 68

Financieel effect 2024	€ 563.000 (voordelig)

Programma 4 Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben

De ontwikkelingen binnen de grootste budgetten van dit programma worden hieronder toegelicht.

9. Sociaal domein (Jeugd)		
Programma: 4 (x € 1.000) Begrote lasten € 11.473 Begrote baten € 0	Toelichting: De zorg binnen de jeugdwet wordt complexer, we zien een verschuiving van problematiek en bijbehorende zorgtrajecten. Naast complexer wordt de zorg ook intensiever. In 2023 heeft dit reeds geleid tot hogere kosten. Zoals in de jaarrekening 2023 (raadsvergadering 27 juni 2024) is toegelicht *"laten uitgaven voor jeugd een flinke stijging zien, met name in de niet-vrij toegankelijke ofwel specialistische zorg. Extra uitgaven voor landelijke transitiearrangementen, gesloten plaatsing, jeugd en veiligheid laten een totale overschrijding zien van € 1,5 miljoen."* Naast de kostenontwikkelingen die we in 2023 hebben gezien, geldt dat er afspraken zijn gemaakt over een landelijk tarief voor de gecertificeerde instellingen (GI) vanaf 2024. Zoals in de raadsinformatiebrief "Invoering landelijk tarief jeugdbescherming" (d.d. 1-3-2024) is toegelicht, komen de kosten m.b.t. jeugdbescherming en jeugdreclassering voor gemeenten met de invoering van de nieuwe tarieven 5 tot 10% hoger uit ten opzichte van 2023. De uiteindelijke kostenstijging is hierbij afhankelijk van het aantal ingezette jeugdbeschermingsmaatregelen per gemeente. Naast de vaststelling van de nieuwe tarieven zijn er ook bijkomende kosten voor de GI's, zoals de beschikbaarheidsfinanciering. Als gevolg van deze ontwikkelingen verwachten we een kostentoename van € 338.000. Verder geldt dat we samen met de jeugdhulpregio's Zeeland, West-Brabant Oost en West-Brabant West voor de jaren 2024 en 2025 invulling willen geven aan de landelijke opdracht voor de afbouw van JeugdzorgPlus (gesloten behandeling) en de overgang van grootschalige naar kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen. Zoals in de raadsinformatiebrief "JeugdzorgPlus 2024-2025" (d.d. 26-9-2023) is toegelicht, zorgen de verdere afbouw en kleinere groepsgrootte voor een toename van de uitvoeringskosten. De totale kosten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld op basis van het aantal jongeren tot 18 jaar. Dit betekent voor de gemeente Moerdijk een voorschot bijdrage van ca. € 413.000 in 2024 en 2025, wat ca. € 146.000 hoger is dan het reeds beschikbare budget. Na afloop van het boekjaar worden de definitieve afrekeningen ontvangen. Deze afrekeningen kunnen fluctueren, omdat dit de zwaarste vorm van jeugdzorg betreft waarbij de kosten per individuele casus erg hoog zijn. Tot slot worden hogere kosten verwacht t.b.v. jeugdprofessionals (Spring). Dit als gevolg van de indexering van de tarieven met ca. 10% ten opzichte van 2023. Dit betekent dat de voorlopige FTE-prijs voor 2024 is gestegen naar € 108.775. Rekening houdend met een gemiddeld aantal jeugdprofessionals van 15,5 FTE's per jaar resulteert dit in ca. € 162.000 hogere kosten. Er wordt verwacht dat in 2025 de prijzen verder worden geïndexeerd. Via deze 1e bestuursrapportage 2024 worden de effecten van bovenstaande ontwikkeling voor 2024 verwerkt. De structurele effecten zullen verwerkt worden in de begroting 2025-2028, waarbij vooruitlopend daarop zoveel mogelijk rekening is gehouden in de cijfers van de kadernota 2025-2028 (raadsvergadering 27 juni 2024).	
	Financieel effect 2024	€ 2.218.000 (nadelig)

10. Sociaal domein (Wmo)		
Programma: 4 (x € 1.000) Begrote lasten € 9.745 Begrote baten € 250	Toelichting: Op basis van de aantallen cliënten voor wmo begeleiding en wmo huishoudelijke hulp op 1 januari 2024, de verwachte toename in de loop van 2024 en de huidige tarieven 2024 verwachten we – op een totale begroting van € 6,2 miljoen – een overschrijding van circa € 72.000 (1,2%). De verhoging van de tarieven voor de zorgaanbieders is de oorzaak voor de verwachte overschrijding. Op basis van de ontwikkeling in het aantal cliënten in de komende maanden zal worden bepaald of de raming voor 2024 moet worden bijgesteld. Dit zal dan worden verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2024.	
	Financieel effect 2024	€ 0

11. Participatiewet		
Programma: 4 (x € 1.000) Begrote lasten € 13.182 Begrote baten € 8.571	Toelichting: Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet. Op basis van de realisatiecijfers over 2023 en de nieuwe werkloosheidsverwachtingen van het Centraal Planbureau heeft het Rijk de rijksbijdrage BUIG 2024 voor de uitkeringslasten nader voorlopig bepaald op € 9,2 miljoen. Voor 2024 valt hierdoor het voorlopig rijksbudget € 583.000 hoger uit dan nu in de begroting 2024 is opgenomen. Aan de andere kant verwachten we nog een bijstelling van de begroting 2024 van het Werkplein. In de gemeente Moerdijk is in 2023 het aantal uitkeringen gestegen met 5,8%; met name vanwege de instroom van statushouders. In de begroting 2024 van het Werkplein werd nog rekening gehouden met een lichte daling van 1,4% in 2023. Bij de 2e bestuursrapportage 2024 zal opnieuw worden bekeken of en in hoeverre deze € 583.000 ingezet moet worden voor het Werkplein.	
	Financieel effect 2024	€ 0

12. Nieuwkomers		
Programma: 4 (x € 1.000) Begrote lasten € 5.017 Begrote baten € 7.500	Toelichting: Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers wordt verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is vanaf 1 januari 2024 op een aantal punten gewijzigd. Zo is het normbedrag voor de GOO (Gemeentelijke Opvang Oekraïne) verlaagd van € 83 naar € 61 per dag per gerealiseerde opvangplek. Tegenover de verlaging van het normbedrag staat dat vanaf 1 januari 2024 de compensatie van leefgeld ook in de GOO op basis van werkelijke kosten plaatsvindt. De verwachte opbrengsten vallen hierdoor in 2024 lager uit (€ 750.000 N). Daar staat tegenover dat de ramingen van de kosten voor de opvang van de Oekraïense ontheemden zijn geactualiseerd en met name de kosten voor het leefgeld, de huur van de woontorens en personele kosten kunnen naar beneden worden bijgesteld (€ 930.000 V). Het voordelige saldo (€ 180.000) van de verlagingen van de ramingen van de kosten en opbrengsten wordt aan de reserve Nieuwkomers toegevoegd. Vanuit deze reserve kunnen middelen worden vrijgemaakt (na instemming van de gemeenteraad) ten behoeve van het Programma Nieuwkomers wat eind 2023 is gestart. Als onderdeel van de programmatische aanpak wordt in 2024 in beeld gebracht wat er - zowel voor de komende periode als structureel - nodig is om de opgave met betrekking tot nieuwkomers op een goede en duurzame manier in te vullen. Daarbij wordt zowel naar de inzet van medewerkers gekeken, en hoe de inzet te verbinden met reguliere taken, als naar wat nodig is om knelpunten op te lossen of te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld het zorgen voor voldoende en passende woonruimte voor nieuwkomers met inachtneming van de woningdruk voor regulier woningzoekenden. Een ander voorbeeld is het inzetten op verbinding met werkgevers. Als meer nieuwkomers sneller aan de slag gaan, helpt dat werkgevers bij het invullen van vacatures én is dat goed voor de integratie en participatie van nieuwkomers.	
	Financieel effect 2024	€ 0

Programma 5 Partnerschap in een veranderende samenleving

De ontwikkelingen binnen de grootste budgetten van dit programma worden hieronder toegelicht.

13. Uitkeringen Rijk		
Programma: 5 (x € 1.000) Begrote lasten € 0 Begrote baten € 72.301	Toelichting: De raming van de uitkering gemeentefonds in de begroting wordt - volgens een bestendige richtlijn – gebaseerd op de meicirculaire waarmee we op dit punt voldoen aan de begrotingsrichtlijnen van de provincie als financieel toezichthouder. De huidige ramingen in de begroting 2024 zijn dus nog gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2023. Nadien zijn er twee nieuwe circulaires gepubliceerd, namelijk de septembercirculaire en de decembercirculaire 2023. Aan de hand van deze circulaires en actuele gegevens over de verdeelmaatstaven zijn de ramingen opnieuw berekend. Dit resulteert in 2024 in een hogere gemeentefondsuitkering van circa € 0,3 miljoen. Rekening houdend met reserveringen voor nieuwe of gewijzigde taken voor in totaal € 0,1 miljoen is er een positief effect op het begrotingssaldo 2023 van ruim € 0,2 miljoen. Er heerst landelijk veel onzekerheid over de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Landelijk leidt dit tot een forse daling van het gemeentefonds vanaf 2026. Inmiddels is er vanuit het Rijk met het uitkomen van de voorjaarsnota 2024 wat meer duidelijkheid en middelen beschikbaar gekomen waarbij o.a. de opschalingskorting vanaf 2026 is geschrapt. Daarnaast is besloten om de eerder aangekondigde wijziging in de (landelijke) systematiek waarop de algemene uitkering wordt geïndexeerd voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen niet pas vanaf 2027, maar al vanaf 2024 te wijzigen waarbij deze wordt berekend op basis van de ontwikkelingen van het bbp (bruto binnenlands product). In de voorjaarsnota 2024 is aangegeven dat gemeenten worden gecompenseerd voor de effecten die hieruit voortkomen. In de meicirculaire 2024 worden de financiële effecten van de voorjaarsnota 2024 verwerkt. Eventuele wijzigingen die daar voor 2024 uit voortkomen worden verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2024.	
	Financieel effect 2024	€ 229.000 (voordelig)

14. OZB opbrengsten		
Programma: 5 (x € 1.000) Begrote lasten € 0 Begrote baten € 23.080	Toelichting: Met name bij de niet-woningen zijn voor het belastingjaar 2024 nog niet alle aanslagen opgelegd. Er is daarom op dit moment nog geen indicatie te geven over eventuele afwijkingen ten opzichte van de geraamde opbrengsten. Gedurende het jaar wordt dit op basis van opgaves vanuit de BWB gemonitord en zal de raming Indien nodig worden geactualiseerd bij de 2e bestuursrapportage 2024.	
	Financieel effect 2024	€ 0

15. Personeelsbudget		
Programma: 1 t/m 5 (x € 1.000) Begrote lasten € 23.549 Begrote baten € 0	Toelichting: In deze 1e bestuursrapportage worden de personeelsbudgetten per team en van het bestuur verhoogd met de effecten van de Cao-aanpassing voor 2024. Voor het ambtelijk personeel gaat dit om een loonsverhoging per 1 januari 2024 van 4,75% en daarbovenop per 1 oktober 2024 van 1,25%. Gemiddeld over het hele jaar 2024 is dat 5,1%. Het totale personeelsbudget (incl. het bestuur) komt hierdoor € 1.237.000 hoger uit. De meerkosten kunnen volledig worden opgevangen binnen de geraamde stelpost voor de loonontwikkeling 2024; deze bedraagt € 1.243.000. Verder is een kostenpost ontstaan m.b.t. de Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU). Deze mogelijkheid is opgenomen in de nieuwe Cao 2024. Na 1 januari 2024 zijn er tot nu toe 3 aanvragen ingediend en toegekend voor een RVU-uitkering. De RVU-uitkering loopt maximaal 2 jaar en voor de lasten over die totale periode dient een voorziening gevormd te worden. Voor de drie nu bekende uitkeringen gaat dit om een totaalbedrag van € 140.000.	
	Financieel effect 2024	€ 140.000 (nadelig)

16. Gemeenschappelijke regelingen		
Programma: 1 t/m 5 (x € 1.000) Begrote lasten € 14.850 * Begrote baten € 0 * excl. participatiewet (Werkplein), wmo collectief vervoer (RWB) en riolering/afval (BWB). Deze lasten zijn opgenomen bij de betreffende budgetten.	Toelichting: Er zijn diverse gemeenschappelijke regelingen waar (financiële) ontwikkelingen zijn te melden: WVS (€ 11.000 V) De WVS heeft 2023 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 2.717.000. Aan de gemeenten wordt € 1.667.000 van het resultaat 2023 uitgekeerd. Daarnaast keert WVS ook € 600.000 uit die eerder aan een bestemmingsreserve in verband met extra kosten cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) 2023 was toegevoegd, maar in 2023 niet hoefde te worden aangewend. WVS keert in 2024 € 121.000 uit aan gemeente Moerdijk. Dit onder voorbehoud van de vaststelling van de jaarrekening 2023 en de bestemming van het resultaat in juli door het Algemeen Bestuur van WVS. Daarnaast valt op basis van de herziene begroting 2024 van de WVS de bijdrage van gemeente Moerdijk lager uit (€ 11.000 V). Conform de raadsinformatiebrief "Herziene begroting 2024 en meerjarenraming t/m 2027 WVS" (d.d. 15-11-2023) wordt het positieve effect hiervan verwerkt in deze 1e bestuursrapportage 2024. Werkplein Het Werkplein heeft 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 746.000 op de kosten van de bedrijfsvoering. Het Werkplein keert in 2024 € 97.000 uit aan gemeente Moerdijk. Dit onder voorbehoud van de vaststelling van de jaarrekening 2023 en de bestemming van het resultaat in juli door het Algemeen Bestuur van het Werkplein. Dit zal verwerkt worden in de 2e bestuursrapportage 2024.	
	Financieel effect 2024	€ 11.000 (voordelig)

Hoofdstuk 2
Overige budgetten en investeringskredieten

Exploitatiebudgetten

In hoofdstuk 1 is de stand van zaken binnen de grootste budgetten toegelicht. Ook binnen diverse (relatief) kleinere budgetten zijn ontwikkelingen te melden. De budgetten waar voor 2024 een (grote) financiële afwijking wordt verwacht worden hieronder toegelicht. Bij iedere afwijking is aangegeven binnen welk programma (P) dit valt en welk voordelig (V) of nadelig (N) effect dit heeft op het verwachte resultaat 2024.

Onderwerp	P	Bedrag		Toelichting
Uitvoering klimaat-akkoord	1	€ 211.000	V	Gemeenten en provincies spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Vanuit het Rijk worden hier middelen voor beschikbaar gesteld via de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De meerjarige regeling CDOKE heeft als doel om de capaciteit te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Doordat ca. € 211.000 aan personeelskosten ten laste wordt gebracht van deze specifieke uitkering, komen deze personeelskosten niet (meer) ten laste van het begrotingsresultaat.
Fysieke Veligheid	2	€ 80.000	N	Naar aanleiding van in augustus 2023 aangetroffen productiemateriaal voor harddrugs aan de Postbaan in Heijningen, is in de nasleep van dit onderzoek gebleken dat er lozingen van afvalstoffen hebben plaatsgevonden (waaronder ook in gemeentelijke grond). Als gemeente hebben we afgelopen najaar opdracht gegeven aan Moerdijk Bodemsanering om onderzoek te doen naar de verontreiniging. Daaruit is gebleken dat er inderdaad sprake is van verontreinigde grond, waarop een saneringsplan is opgezet en afgestemd met de OMWB. De kosten hiervan kunnen niet gedekt worden uit de reguliere budgetten.
Verkeersmaatregelen	2	€ 75.000	N	In de raadsvergadering van 19 januari 2023 is het amendement "advies maatregelen fietspad Zevenbergseweg Klundert" aangenomen. Inmiddels zijn de kosten van deze aanpassing in de voorrangssituatie in beeld, welke niet gedekt kunnen worden uit het beschikbare budget.
Overig	-	€ 5.000	N	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000)
Totaal		€ 51.000	V	

Er zijn ook enkele budgetten waarvoor geldt dat de ontwikkelingen per saldo geen effect hebben op het verwachte resultaat 2024. Dit komt doordat tegenover de extra uitgaven direct gerelateerde opbrengsten staan. Met het oog op het inzicht en het budgetrecht van de gemeenteraad worden deze wijzigingen hieronder desondanks wel nader toegelicht.

Onderwerp	P	Bedrag	Toelichting
Bestrijding onderwijsachterstanden	4	€ 0	Gemeenten krijgen financiële middelen van het Rijk t.b.v. onderwijsachterstandenbeleid. Op basis van de beschikking voorlopige specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2024 wordt een hogere bijdrage vanuit het Rijk verwacht (€ 144.000 V). Deze middelen worden toegevoegd aan het budget t.b.v. achterstandenbeleid (€ 144.000 N).
Nationaal Programma Onderwijs	4	€ 0	Het in 2021/2022/2023 vanuit het Rijk ontvangen voorschot op de specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs, wat nog niet is uitgegeven (€ 176.000), wordt toegevoegd aan de budgetten (€ 176.000 V) ter verdere uitvoering in 2024.
Versterking dienst-verlening	4	€ 0	In de decembercirculaire gemeentefonds 2021 zijn door het Rijk middelen beschikbaar gesteld ter versterking van de dienstverlening bij gemeenten. Voor 2024 stonden deze middelen (€ 137.000) nog op een stelpost op programma 5. Deze worden nu aan het budget van de teams van het domein Mens en Maatschappij toegevoegd.
Schuldhulpverlening / Bijzondere bijstand	4	€ 0	In de septembercirculaire 2023 zijn door het Rijk middelen beschikbaar gesteld om stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Voor 2024 stonden deze middelen (€ 70.000) nog op een stelpost binnen programma 5. Deze worden nu aan de onderdelen schuldhulpverlening en bijzondere bijstand van programma 4 toegevoegd.
Wet inburgering	4	€ 0	De specifieke uitkering vanuit het Rijk voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen in het kader van de Wet inburgering is voor 2024 voorlopig hoger toegekend dan in de begroting 2024 is begroot (€ 251.000 V). Aangezien de uitvoering van deze wet volledig bij het Werkplein ligt, houden we er rekening mee dat ook de bijdrage aan het Werkplein hiervoor in de loop van 2024 wordt verhoogd (€ 251.000 N).
Energiemaatregelen	1	€ 0	In de raadsvergaderingen van 9 juni 2022, 8 december 2022 en 14 december 2023 heeft de gemeenteraad middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van energiearmoede. Deze uitgaven worden gedekt uit een specifieke uitkering (SPUK) die wordt verstrekt vanuit het ministerie van BZK. Om te voorkomen dat de bestedings- of uitvoeringstermijn te kort is om maatregelen te treffen is door het Rijk besloten de termijn te verlengen van eind 2023 naar eind 2024. Het resterende budget (€ 777.000) en de bijbehorende rijksbijdrage lopen door naar 2024. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Totaal		€ 0	

Investeringskredieten

Naast (jaarlijkse) exploitatiebudgetten zijn er ook diverse investeringskredieten. Er zijn diverse (investerings)kredieten waar bijstelling nodig is in de beschikbaar gestelde bedragen.
Het kenmerk van investeringen is dat het gebruik/nut van investeringen zich over meerdere jaren uitstrekt. Op basis van de daarvoor vastgestelde afschrijvingstermijnen wordt op deze investeringen jaarlijks afgeschreven.

Onderwerp	P	Bedrag		Toelichting
Kruispunt 0	2	€160.000	N	Het Havenbedrijf Moerdijk is de ontwikkelende partij voor het Logistiek Park Moerdijk (LPM). Voor het goed functioneren van het LPM moet ook buiten het plangebied de infrastructuur worden aangepast. Het Havenbedrijf heeft de voorbereidingen daarvan ter hand genomen. Binnen het dorp Moerdijk leven in toenemende mate zorgen om sluipverkeer, zeker met de komst van het LPM. Er bestaat nu de mogelijkheid om de ombouw van 'Kruispunt 0', zodanig dat de route door het dorp Moerdijk een minder logische wordt, te betrekken bij de voorbereidingen en uitvoering van de werkzaamheden door het Havenbedrijf ten behoeve van het LPM. Het Havenbedrijf is bereid de werkzaamheden mee te nemen in de aanbesteding van de werkzaamheden. Dat heeft een besparing aan tijd en geld en een beperking van de overlast als voordelen. Voorgesteld wordt om hier een krediet van € 160.000 voor beschikbaar te stellen. Op basis van een afschrijvingstermijn van 25 jaar resulteert dit vanaf 2025 in ca. € 10.000 aan kapitaallasten.
Vitale centra Fijnaart	3	€140.000	N	De kosten van dit investeringskrediet waren eerder geraamd op € 111.500. In 2023 zijn er ca. € 90.000 extra uitgaven geweest, waarover de gemeenteraad via de raadsinformatiebrief "Centrumplan Fijnaart" (d.d. 14-12-2022) en raadsinformatiebrief "Addendum Intentieovereenkomst Centrumplan Fijnaart" (d.d. 11-7-2023) is geïnformeerd. In 2024 worden nog ca. € 50.000 kosten verwacht vanwege onderzoeken naar onder andere Staatssteun, Didam, nadeelcompensatie en fiscaliteit. Deze kosten worden gemaakt om te komen tot een akkoord op hoofdlijnen waarover uw raad nog gevraagd wordt na de zomer een besluit te nemen. De voorbereidingskosten maken onderdeel uit van het budget vitale centra waarmee in de stelpost nieuw beleid rekening is gehouden. Bij het beschikbaar stellen van het daadwerkelijke investeringskrediet kunnen de kosten boekhoudkundig aan de juiste fase worden toegekend. De uit deze investering voortkomende kapitaallasten kunnen dan gedekt worden uit de hiervoor gereserveerde middelen in de stelpost nieuw beleid.
Totaal		€300.000	N	

Hoofdstuk 3
Eerder genomen (college) besluiten

Eerder genomen (college)besluiten

De afgelopen periode zijn diverse (college)besluiten genomen, waarbij is aangegeven dat de (financiële) effecten zouden worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2024. Hieronder worden de besluiten samengevat. Bij ieder besluit is aangegeven binnen welk programma (P) dit valt en welk effect dit heeft op het begrotingsresultaat 2024.

Onderwerp	Datum besluit	P	Bedrag		Toelichting
Vervolgstappen verkeers-onderzoek Willemstad	23-4-2024	2	€ 50.000	N	Het budget verkeersmaatregelen in de begroting 2024 incidenteel met € 50.000 verhogen voor vervolgonderzoek van verkeersmaatregelen in Willemstad en dit mee te nemen in de eerste bestuursrapportage 2024. Over dit onderwerp is de gemeenteraad geïnformeerd via de raadsinformatiebrief "vervolgstappen verkeersonderzoek Willemstad" (d.d. 23-4-2024)
Financiële tegemoet-koming energielasten	23-4-2024	4	€ 0	-	Zoals in de raadsinformatiebrief "Nadere regel tegemoetkoming energielasten vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties" (d.d. 23-4-2024) is toegelicht, zijn de middelen (€ 300.000) die de gemeenteraad op 28 september 2023 hiervoor beschikbaar heeft gesteld nog niet uitgegeven in 2023. De uitvoering van de regeling wordt in 2024 opgepakt, maar feitelijk is er in de begroting 2024 geen budget voor opgenomen. In wezen worden de kosten van deze regeling 'voorgeschoten' uit het begrotingsresultaat 2024. Op het moment dat uw raad bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 (raadsvergadering 27 juni 2024) akkoord gaat met het voorstel om de € 300.000 (opnieuw) beschikbaar te stellen in 2024, kunnen de uitgaven daaruit worden gedekt waardoor dit per saldo geen effect heeft op het begrotingsresultaat 2024.
Tijdelijke opvang voor statushouders	26-3-2024	4	€ 0	-	De gemeente heeft de wettelijke taak om statushouders te huisvesten, vaak zijn de benodigde woningen er (nog) niet waardoor deze statushouders lang in asielzoekerscentra moeten verblijven in afwachting van een plekje in de gemeente. Om doorstroom op gang te brengen gaat de gemeente een samenwerking aan met Rijk Zwaan die hun bedrijfswoning (Boerendijk – Fijnaart) aangeboden heeft om daar tijdelijk 5 statushouders te huisvesten. De gemeente zorgt tijdens de periode van huisvesting voor de maatschappelijke en sociale begeleiding van de statushouders zodat ze snel kunnen inburgeren en mee kunnen doen in de gemeente Moerdijk. De kosten van deze tijdelijke opvang (€ 46.000) worden gedekt uit de Hotel en accommodatie regeling van het COA.
Overig	-	-	€ 38.000	N	Diverse besluiten met een beperkt financieel effect (< € 20.000)
Totaal			€ 88.000	N	